

Afrapportering af opdateringen af sitet <https://www.seges.dk/da-dk/innovation-og-udvikling/baeredygtighed>

Udarbejdet af Anja Kruse Christensen, kommunikationskonsulent, SEGES Marketing & Fagkommunikation

Udarbejdet i projektet Fundamentet for landbrugsbedriftens bæredygtighedsplatform, december 2020

Forsiden: Bæredygtighed i landbruget

Bæredygtighed i landbruget | Inr

+

seg.es.dk/da-dk/innovation-og-udvikling/baeredygtighed

MENU

SØG

[Forside](#) / [Innovation & Viden](#) / Bæredygtighed i landbruget

BÆREDYGTIGHED I LANDBRUGET

SEGES arbejder med fremtidens bæredygtige udvikling i danske landbrug. Vi understøtter landmænd i at udvikle bæredygtigheden på deres landbrug – både når det handler om den økonomiske, den miljømæssige, og den sociale bundlinje i bæredygtighedsregnskabet.

Den bæredygtige udvikling er allerede i fuld gang i dansk landbrug. Og bæredygtighed er for alle landbrug. For uanset produktionsform og bedriftsstørrelse, så interesserer alle landmænd sig for økonomi, miljø og sociale forhold på både kort og lang sigt. I mange tilfælde skaber omtanke, omhu, ordentlighed og optimering også en mere bæredygtig landbrugsproduktion.

I SEGES er bæredygtighed en naturlig del af arbejdet – hvad enten vi arbejder med dyrevelfærd, digitalisering, økonomi eller miljø. Og i Center for klima og bæredygtighed knytter vi de mange tråde sammen.

Læs mere om bæredygtighed og få inspiration til at arbejde med bæredygtighed i din landbrugsvirksomhed.

Hans Roust Thyssen

Klimachef

Center for Klima & Bæredygtighed

T: +45 8740 5407

E: hrt@seg.es.dk

Bemærkninger: Forsiden er opdateret med nye kasser nederst på siden, hvoraf nr. 4 er et link til en eksisterende RISE-side, samt ny intro-tekst, nyt herobillede og ny kontaktperson.

[Forside](#) / [Innovation & Viden](#) / [Bæredygtighed i landbruget](#) / Sådan definerer SEGES bæredygtighed

SÅDAN DEFINERER SEGES BÆREDYGTIGHED

Når vi i SEGES arbejder med bæredygtighed og taler om bæredygtighed i landbruget har vi tre elementer i spil: De tre bundlinjer, som også internationalt anses for at definere bæredygtighed: Den miljømæssige, den sociale og den økonomiske bundlinje. Disse tre bundlinjer er fundamentet for en sund og levedygtig landbrugsvirksomhed, som også står stærkt i fremtiden.

Den miljømæssige bundlinje

På den miljømæssige bundlinje ser vi på, hvordan bedriften påvirker det omgivende miljø. Vi har fokus på at producere den viden og de værktøjer, der kan gøre en reel og målbar forskel hos den enkelte landmand. Og vi ser hele vejen rundt om bedriften for at finde områder, hvor der kan gøres en forskel. Altså undersøger vi alt fra biodiversitet og klima til vandkvalitet.

Hans Roust Thysen

Klimachef

Center for Klima &

Bæredygtighed

T: +45 8740 5407

E: hrt@seges.dk

Den sociale bundlinje

På den sociale bundlinje fokuserer vi på de menneskelige sammenhænge og relationer, som bedriften og landmanden indgår i. Det er lige fra de interne arbejdsforhold og ledelseskraft i virksomheden til forholdet til omgivelserne, i form af overholdelse af love og regler. Faktorerne for den sociale bundlinje er nemme at beskrive og udpege, men de er svære at måle på. Men vi ved, at alt fra medarbejdernes ansættelsesforhold til åbenhed om produktionsforhold kan påvirke virksomhedens omdømme i samfundet. Og et godt omdømme giver stærk social kapital og en robust virksomhed.

Den økonomiske bundlinje

Fundamentet for en robust virksomhed er god økonomi. Derfor udgør økonomisk robusthed et vigtigt element i bæredygtighed på bedriften.

I bæredygtighedsregnskabet handler den økonomiske bundlinje også om ledelse og strategi, så vi fokuserer også på at styrke landmanden som leder. Bedriften er en virksomhed, og landmanden er virksomhedsejeren.

Bemærkninger: Undersiden er opdateret med en reduktion i teksten samt tre nye kasser nederst på siden og ny kontaktperson.

[Forside](#) / [Innovation & Viden](#) / [Bæredygtighed i landbruget](#) / Inspiration til landmænd

INSPIRATION TIL LANDMÆND

Bæredygtighed kan være mange ting, og som landmand kan du igangsætte mange initiativer, når du vil udvikle din bedrift i en mere bæredygtig retning. Få inspiration til din proces, når landmænd fortæller, hvordan de arbejder med bæredygtighed.

Bliv klogere på, hvordan du kommer i gang med at tænke bæredygtigt med dialogværktøjet "Vækst med bæredygtighed".

Læs mere i artiklen: [Dialog, der fører til bæredygtighed](#).

Læs også, hvordan andre landmænd og fødevareproducenter arbejder for en bæredygtig udvikling på kryds og tværs af den danske landbrugs- og fødevareklynge, i inspirationskataloget [Vækst med bæredygtighed](#).

Og få inspiration til, hvordan du kan arbejde med bæredygtighed ved at høre landmænd fortælle, hvordan de arbejder med bæredygtighed.

Mød Lars Olsen, der arbejder med bedriftens klimapåvirkning og biodiversitet

Hans Roust Thysen

Klimachef

Center for Klima &
Bæredygtighed

T: +45 8740 5407

E: hrt@seges.dk

Vil nedbringe CO2-udledning

Fokus på lavbundsarealer

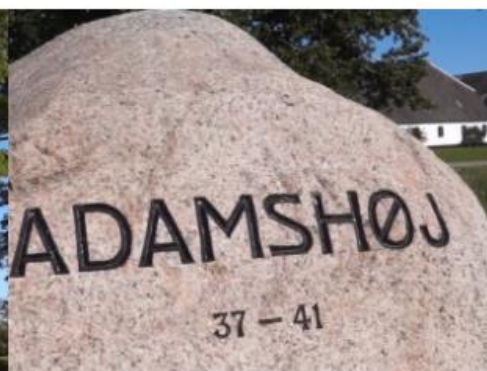

Vil tilgodese natur, dyreliv og insekter

Mød Carl Thøgersen, der har igangsæt flere bæredygtige initiativer

"Vi skal tale om bæredygtighed"

Økologisk ægproduktion

Vandhuller til padder

Mød Esben Møller Xu, der arbejder med bæredygtighed på flere fronter

**Bæredygtighed er naturligt
landbrug**

**Jorden skal altid være
bevokset**

Satser på ældre, sunde køer

**Fokus på lavt
antibiotikaforbrug**

Hos Yduns Have på Samsø har de fokus på bæredygtighed

Lever af gårdbutik

**Høns er en vigtig del af
sædskiftet**

Mød flere landmænd, der arbejder med bæredygtighed

Biogassen sikrer, at intet går til spilde

Bundlinje og miljø går hånd i hånd

Biogas til lokalsamfundet

RISE viser bedriftens bæredygtighed

Termisk forgasning

Minimal jordbearbejdning og samdyrkning

	Med unik natur følger jagt og indtjening Natur- og vildforvalter ved Julianelyst og St. Hjøllund, Jacob Nørgaard Larsen, fortæller, hvorfor landmænd skal skabe naturlige levesteder for dyr og planter. ... Hør podcast	
Vil være klimaneutral i 2024		Halmfyr og dyrevelfærd
Kommunikér din bæredygtighed Hør, hvordan økologisk svineproducent Bertel Hestbjerg kvalificerer sit bæredygtighedsarbejde med analyseredskabet RISE, og hvorfor bæredygtighed er vigtigt for ham. ... Hør podcast	Bæredygtig bundlinje – episode 1 Hvordan arbejder danske landmænd med bæredygtighed, og hvorfor er det vigtigt? Hør tre landmænds svar på de spørgsmål – og få konkrete bud på bæredygtige indsatser. ... Hør podcast	Bæredygtig bundlinje – episode 2 Der er masser af potentiale i at arbejde med bæredygtighed. Men er der også barrierer? Og hvilken af de tre bundlinjer er vigtigst? ... Hør podcast
Svært at være bi i Danmark Bliv klogere på, hvordan du som landmand kan være med til at bevare de eksisterende og skabe nye levesteder for bier. ... Hør podcast	Hvor skal minivådområder placeres? I podcasten "Landmænd finder de gode løsninger" fortæller Henrik Christensen, hvordan han og naboerne fandt ud af, hvor minivådområderne skulle placeres. ... Hør podcast	

Bemærkninger: Undersiden er opdateret med en ny introtekst med nye links samt en restrukturering og reduktion i antallet af case-historier.

[Forside](#) / [Innovation & Viden](#) / [Bæredygtighed i landbruget](#) / Opgørelse af bæredygtighed på bedriftsniveau

OPGØRELSE AF BÆREDYGTIGHED PÅ BEDRIFTSNIVEAU

Bæredygtighed består af mange områder og indsatser, som alle opgøres forskelligt. I SEGES udvikler vi fundamentet for, hvordan landmanden kan opgøre bæredygtighed på sin bedrift ud fra 10 forskellige temaer.

Danske landmænd vil gerne arbejde med bæredygtig udvikling, fordi det er med til at sikre bedriften både nu og i fremtiden. Men hvad indebærer det at arbejde for en bæredygtig udvikling? Skal man som landmand skifte til LED-pærer i stalden eller lægge sin produktion fuldstændig om – eller er det noget midt i mellem?

SEGES opgør bæredygtighed på bedriften som ud fra følgende ti temaer. Det er temaer, som alle relaterer sig til den enkelte bedrift, og som den enkelte landmand kan optimere på.

Klimapåvirkning

Klimapåvirkning fra landbrugets primærproduktion kommer af emissioner af kulstofdioxid (CO₂) fra bl.a. energiforbrug, lattergasemissioner (N₂O) fra jord, metan (CH₄) emissioner fra dyrenes fordøjelse samt metan fra gødningshåndtering og opbevaring og kulstofrespiration fra organisk materiale i jorden. Klimapåvirkningen er noget, man beregner og ikke noget, man måler.

Vi har endnu ikke det komplette værktøj til at opgøre klimapåvirkningen fra den enkelte bedrift, men vi er i gang med at udvikle det, og vi forventer at afprøve første version i starten af 2021.

Hans Roust Thysen
Klimachef
Center for Klima &
Bæredygtighed

T: +45 8740 5407
E: hrt@seges.dk

Biodiversitet

Biodiversitet betyder mangfoldigheden af levende organismer. Biodiversitet er forskellighed i arter, men også forskellighed i økosystemer og forskellighed i gener mellem individer. Biodiversiteten er både på nationalt og internationalt niveau under pres. På grund af det tempo, som arter uddør i, taler forskere om den 6. masseuddøen.

I Danmark har vi indenfor de seneste 100 år mistet talrige arter af både planter, dyr og svampe, og den negative udvikling ser ud til at fortsætte. Der findes ingen anvendt robust metode til opmåling af biodiversitet på bedriftsniveau, men data er tilgængelige, og med det rette udviklingsarbejde kan man inden for en overskuelig tidsramme opgøre naturværdi på bedriftsniveau og pege på tiltag, som man som landmand kan implementere for at skabe gode levesteder på ejendommen.

Vandmiljø og vandkvalitet

En landbrugsvirksomhed kan bidrage til at sikre vandmiljøet (vandløb, søer, vådområder, fjorde, hav, grundvand) og vandressourcen i fremtiden ved at sætte fokus på sammenhængen og afhængigheden mellem de landbaserede landbrugsaktiviteter og vandkvalitet. Når den enkelte landmand indgår i lavbunds- og vådområde-projekter, eller når der etableres minivådområder, så bidrager det til en øget tilbageholdelse af bl.a. næringsstoffer, som ellers kunne tabes fra markfladen.

Bedriftens håndtering af planteværnsmidler er tilmed et vigtigt element i beskyttelsen af de omgivende vandressourcer. En af de ting, som betyder rigtig meget, er dysevalg og etablering af vaskeplads til sprøjten. Desuden er danske landmænd forpligtet til at registrere brugen af planteværn i de lovpligtige sprøjtejournaler.

Husdyrenes sundhed og velfærd

Sunde husdyr er et vigtigt element i en bæredygtig produktion. God sundhed betyder, at dyrene kan holde længere under de givne produktionsforhold. Sunde husdyr er grundlaget for et lavt antibiotikaforbrug og resistensforebyggelse - et væsentligt bidrag til god dyrevelfærd og en forudsætning for en ressourceeffektiv og bæredygtig produktion samt god produktionsøkonomi.

Dyrevelfærd er en kompliceret størrelse at registrere. Det kræver observationer på bedriften flere gange om året, men dyrenes sundhedstilstand og deres fysiske rammer er gode indikatorer for dyrevelfærd.

Markjordens frugtbarhed

Markjordens frugtbarhed er et resultat af sammenhængen mellem jordfysik, -biologi og -kemi, hvor alle parametre vekselvirker med hinanden. En alvorlig trussel mod jordsundheden i Danmark er skadelig jordpakning blandt andet på grund af tungt maskineri og våde marker. Jordbiologien omfatter de levende organismer i jorden, såvel jordboende insekter, som jordens indhold af bakterier og svampe (jordens mikrobiom).

Jordkemien angiver jordens evne til at supplere planterne med næringsstoffer, som skal være i balance i forhold til behovet. Markjordens sundhed kan vurderes, når man kender til praksis i forhold til planterester, sædskifte, nærringsstofindhold og management på arealer med erosionsrisiko.

Optimal ressourceanvendelse

Mere for mindre er godt for økonomi, miljø og klima. Ressourceanvendelsen fortæller os, hvor meget input der bruges på bedriften for at producere en produktenhed.

Bedriftens økonomiske robusthed

Økonomisk bæredygtighed er en nødvendig forudsætning for en bæredygtig landbrugsbedrift og for at opretholde en tilstrækkelig høj standard vedrørende øvrige bæredygtighedsmål, da det ofte kræver investeringer.

En altafgørende forudsætning for en tilstrækkelig investeringskapacitet er, at bedriften er økonomisk rentabel, er tilstrækkelig polstret til at modstå økonomiske stød og har tilstrækkeligt overskud til at kunne foretage såvel økonomisk betingede investeringer som investeringer forbundet med målsætninger inden for de øvrige temaer – målsætninger som måske/måske ikke skaber et afkast på den lange bane.

Ledelse af bedriften

Ledelse af bedriften er en adfærd eller et sæt af handlinger, der er koblet til landbrugsvirksomhedens økonomi – god ledelse er ofte selve forudsætningen for god økonomi.

Ledelsesstruktur, strategiarbejde, risikoafdækning og -ledelse er alle vigtige aktiviteter for en modstandsdygtig, tilpasningsdygtig og udviklingsorienteret landbrugsbedrift. Ledelse af bedriften er et nødvendigt fundament for at kunne identificere og prioritere ressourcer til øvrige handlinger, der måtte bidrage til en bæredygtig udvikling.

Efterlevelse af love og certificeringer

At efterleve danske lovkrav, regler og forordninger er vigtigt at dokumentere i en international kontekst, når reguleringen er mere ambitiøs og vidtrækkende end i andre EU-lande. Så selv om efterlevelse af lovgivning kan opleves som banalt, så er det et kvalitetsstempel af bedriften, såvel som dansk landbrug i sin helhed, når det kan dokumenteres, at man producerer fødevarer efter lovgivningens rammer.

Arbejdsforhold

Arbejdsforhold betegner alle forhold vedrørende relationen mellem arbejdsgiveren og de beskæftigede. I dansk sammenhæng er mange af de grundlæggende forhold rammesat af overenskomst og lovgivning på beskæftigelsesområdet.

Bemærkninger: Undersiden er en ny side, der beskriver de 10 bæredygtighedstemaer, der arbejdes med i projektet.